

№ 185.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wt. św. Maksymiliana B.
 Sr. św. Edwarda Kr.
 Czw. św. Kalksta P.
 Piąt. św. Jadwigi Wd.
 Sob. św. Martyna M.
 Niedz. św. Wiktora M.
 Pon. św. Łukasza Ew.

Wschód słońca: godz. 6 m. 21
 Zachód słońca: godz. 5 m. 12
 Dług. dnia: godz. 10 m. 51

Gona prenumeraty:
 W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
 Półrocznie " 3 " —
 Kwartalnie " 1 " 50
 Miesięcznie " " 50
 Odsoszenie 10 k. m.
 Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
 Rocznie rb. 7 kop. 40
 Półrocznie " 3 " 70
 ZAGRANICĄ:
 Miesięcznie " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Wtorek, dnia 12 Października 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Slika; w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZENI: „Nadesłano“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1½ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Mam honor zawiadomić Sz. Panie Klientki, że moja

Pracownia Konfekcyi Damskiej

istniejąca w Łodzi od lat 18-ta, przy ul. Przejazd № 16, pierwsze piętro od frontu, po gruntownem przerobieniu lokalu, z dniem 16-ym października r. b. otwartą zostanie.

Z poważaniem

Wł. Janiszewska.

OBWIESZCZENIE.

W następstwie poprzednich ogłoszeń, Konsorcjum Zakładów Gazowych Łódzkich podaje do publicznej wiadomości Pp. subskrybentów, aby w terminie od dnia 15-go do 25-go października n. st. r. b. wpłacili do Banku Kupieckiego w Łodzi

następne 10%

przynanych im udziałów.

W razie niedokonania wpłaty w ustanowionym terminie, liczone będą kary za spóźnienie w stosunku 1% miesięcznie, aż do dalszej decyzji.

Konsorcjum Zakładów Gazowych Łódzkich.

Serga

KALODONT

Niezbędny krem do zębów

Utrzymuje zęby biało, czysto i zdrowo.

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

541-30

Lekeye Tańca!

Zapisy na nowy kurs przyjmuje

Witold Lipiński

Cegielniana 56.

Członek Francuskiej Akademii
 Profesorów Tańca w Paryżu

2191-2

Chiny i Japonia.

Prasa chińska ostro występuje przeciw przebudowie linii kolejowej Amdun—Mukden, dokonanej przez japończyków, piętnując czyn ten jako niesłychaną obrazę Chin i naruszenie ich praw zwierzchniczych.

Tylko władza zwierzchnia ma prawo—pisać

gazeta pekińska „Go-hao“ — rozporządzać się podług swej woli w jej terytoryalnych granicach, nikt inny. Mandzurya z dawien dawna należy do Chin i rozporządzać się w niej może tylko rząd chiński. Tymczasem w kwestyi przebudowy linii kolejowej Amdun—Mukden Japonia zaczęła gospodarować w Mandzuryi samowolnie, gwałcąc tym sposobem najelementarniejsze zasady prawa międzynarodowego.

Zachowanie się mocarstw zagranicznych w tej kwestyi było różne. Anglia, sprzymierzeniec Japonii, podzielała jej poglądy; Ameryka założyła protest, Rosya nazwała postępowanie Japonii niekulturalnem, Niemcy postępowali chwiejnie. Francya i Włochy również zabrały głos w tej sprawie.

Chiny nie mogły zachować się obojętnie. Rząd chiński założył protest, prasa napiętnowała ten gwałt japoński. Na południu państwa przygotowano już bojkot towarów japońskich, tylko ludność Mandzuryi nie uświadomiła sobie tej znie-

wagi zwierzchniczych praw Chin.

W roku 1894—pisze dziennik pekiński w innym artykule — skończyła się nieszczęśliwa wojna Chin z Japonią. Wojsko chińskie było rozбите. Japonia zażądała niezawisłości Korei, kontrybucyi i ustąpienia jej Formozy.

Następnie dziennik pekiński omawia przyczyny, które wywołały wojnę rosyjsko-japońską, przy czem zaznacza, że posiadanie Mandzuryi jest kluczem do opanowania Korei, a posiadanie Korei — kluczem do zawładnięcia Japonią, oraz wylicza zdobycze japońskie w tej wojnie. Dalej dziennik chiński skarży się na gospodarstwo japończyków w Mandzuryi i na ujarzmienie przez nich Korei, przepowiadając Chinom tenże sam los.

W artykule wstępnym, poświęconym ugodzie chińsko-japońskiej, dziennik „Japan Advertiser“ wbrew narzekaniom dzienników chińskich, wita ugodę, która zakończyła spory pomiędzy obu państwami i zaznacza, że ze względu na jej treść, stanowi ona najważniejszy z dokumentów, jakie w czasach ostatnich spisano.

„Japan Advertiser“ dziwi się tej lekkomyślności, z jaką Chiny ustąpiły na wszystkich punktach. Japonia bowiem otrzymała wszystko, czego żądała, Chiny nie, ale za to uniknęły ponownego ich rozbicia przez Japonię, przy pomocy której odrodzić się mogą na całym niezmiernym terytorium Niebieskiego Państwa i zająć właściwe ze względu na ich obszar i zaudnienie stanowisko w szeregu mocarstw świata.

To też „Japan Advertiser“ cieszy się z ugodą chińsko-japońską, jako gwarantującą pokój na Dalekim Wschodzie na czas dłuższy, bo Japonia sprzymierzona z Chinami jest potęgą niezwalczoną.

S. J.

Towarzystwo krajoznawcze.

Onegdajsze ogólne zebranie Łódzkiego oddziału Towarzystwa krajoznawczego zagalił prezes p. Wacław Kloss, proponując na przewo-

dnieżącego zebraniu adw. przys. Augusta Raubala. Wybór ten jednomyślnie przyjęto. Przewodniczącą zaprosił na asessorów panią Siennicką i pana Jasińskiego, a na trzymającego pióro p. Fr. Lenartowicza. Odczytano sprawozdanie z dotychczasowej działalności półrocznej. Wykazuje ono, że wyniki nie były tak pomyślne, jak się pierwotnie spodziewano. Na osłabienie działalności niektórych sekcji wpłynęło ustąpienie z końcem roku szkolnego kilku członków zarządu.

Brak własnego lokalu, na który wypadło czekać aż do końca lipca utrudniał również pracę oddziału.

W okresie sprawozdawczym zarząd odbył 18 posiedzeń; urządził jedno miesięczne zebranie, na którym p. Winnicki wygłosił odczyt „O Puszczu Białowieskiej” z obrazami niktąciami; zorganizował 20 go maja wycieczkę do Kalisza, 13 czerwca wycieczkę do Sulejowa; obejrzano wspaniałe resztki byłego opactwa cystersów i dzięki gruntownym na miejscu wypowiedzianym odczytom p. Jacuńskiego i prezesa oddziału piotrkowskiego p. Witanowskiego, poznano dokładnie historię i znaczenie zakonu cystersów dla dziejów kultury polskiej.

Równocześnie ekskursa zwiędziła bardzo szczegółowo Piotrków i jego zabytki; przyjęto zbiorowy udział członków w warszawskiej wycieczce Wisłą do Torunia, Gdańska i ziemi kaszubskiej; w dniu 18 lipca urządzono wycieczkę do Łagiewnik.

Usiłowano zorganizować wycieczkę do Zawiercia, Ogródzienia i Częstochowy, która jednak dla braku uczestników do skutku nie doszła.

Podczas wakacji organizowano poszukiwania na terenie Marysinka, pod Radogoszczem, gdzie natrafiono na starożytne zmentarzystko, czego śladom były znajduwane przez okolicznych mieszkańców jakieś dziwne, jak opowiadano, skorupy.

Poszukiwania uwieńczone zostały rezultatem, gdyż udało się wykopać jedną w całości zachowaną urnę, wypełnioną kośćmi, a tuż obok niej znalaziono medziane ostre lance, agrafę brązową, drobne szpilki t. p.

Zapoczątkowano pracę około utworzenia muzeum i biblioteki krajoznawczej; urządzono i umebłowano lokal przy ulicy Rozwadowskiej Nr. 15.

Oprócz zebrań wieczornych, na których wygłaszane będą referaty obszerniejsze, urządzone będą w lokalu tym konferencje na tematy z dziedziny krajoznawstwa lub z krajoznawstwem pośrednie związane. Z rzeczy już przygotowanych wymienić należy: w d. 19 b. m. pogadanka w lokalu zarządu na temat „Historia rozwoju przemysłowego Łodzi”; d. 7 listopada, na zebraniu miesięcznym p. Czajewski redaktor „Rozwoju” odczyta referat „Warszawa u schyłku XVIII stulecia”; d. 23 listopada — referat p. Wolanowskiego (w lokalu zarządu) na temat „Z zamierzonej przeszłości Łodzi”; w dniu 5 grudnia na zebraniu miesięcznym — referat p. Bąkowskiego „O Kaszubach”.

Liczba członków do dnia dzisiejszego wynosi 208; niebalotowanych 3, nie wpłaciło składek 40, członków warszawskich 7, ogółem wpłaciło składki 161 osób. Składki i wpisowe dały dochód 600 rb.; z sumy tej w kasie Tow. znajduje się obecnie rb. 262 kop. 59.

Zarząd zwrócił się z gorącą prośbą do wszystkich członków Towarzystwa i ludzi dobrej woli, po za nim stojących, o pomoc i osobiste działanie. Zarząd ma nadzieję, że znajdą się chętni, którzy zaoferują swoją pracę w którejkolwiek z istniejących sekcji: wycieczkowej, muzealnej, odczytowej lub fotograficznej.

Zarząd wyraził podziękowanie pp. Franciszkowi Hirsbergowi za ofiarowaną mapę Bazewicza, zbiory muzealne i encyklopedję Orgelbranda; inżynierowi Witkowskiemu — za egzemplarz pracy swej z zakresu hipsometrii oraz 20 map Król. Polskiego, wyd. sztabu generalnego; dyrektorowi Świerczewskiemu — za piękną kolekcję wytworów chemicznych, produkowanych przez gazownię miejską; dr. owi Mierzyńskiemu — za mapy różnych części kraju, kolekcję typów polskich i t. p., p. Stanisławowi Kączkowskiemu — za 9 roczników „Wisły”.

Po zapoznaniu zgromadzonych ze sprawozdaniem, wywiązała się dyskusja w sprawie ożywienia działalności i zainteresowania członków.

W dyskusji tej położono główny nacisk, aby zarząd organizował jaknajczęściej wycieczki, choćby do najbliższych okolic.

Wybory na miejsce ustępujących pp. Garlikowskiego (zrzekł się), Niklewskiego i Jacuńskiego (opuścili Łódź), dały wynik następujący. Większością głosów wybrani zostali pp. Franciszek Hirsberg (26 gł.), Ignacy Wolanowski (24 gł.) i Konrad Fiedler (23 gł.).

Prezes Kloss odczytał nadesłaną z Piotrkowa depeszę, zawiadamiającą, iż tamtejszy oddział organizuje dnia 17 b. m. wycieczkę zbiorową do Wolborza.

W końcu zebrania p. Piaskowski wygłosił bardzo pouczający odczyt, ilustrowany obrazami niktąciami p. t. „Wisłą do Gdańska:”

(a)

Biura pośrednictwa pracy w Szwajcaryi.

Przy dzisiejszym rozwoju stosunków gospodarczych i społecznych, sprawa dostarczania robotnikowi z jednej strony pracy, a z drugiej przedsiębiorcom rąk roboczych, jest kwestyą pierwszorzędnej wagi. Unormowanie należyte i celowe tej sprawy leży zarówno w interesie poszczególnych społeczeństw, jak i państw. Dlatego też sprawie tej poświęcają baczną uwagę rządy i przedstawiciele narodów w ciałach ustawodawczych. Dziś zyskuje sobie coraz większe uznanie ta zasada, że sprawa regulowania rynku pracy winna spoczywać w ręku państwa, albo gmin, którym państwo daje zapomogi na utrzymanie odpowiednich biur pośrednictwa pracy.

Biura dostarczania pracy wogóle bywają trojakiego rodzaju: 1) biura stron zainteresowanych, organizowane przy cechach rzemieślniczych, w oddzielnych gałęziach przemysłu przez przedsiębiorców, i, na koniec, przy wielu związkach zawodowych przez samych robotników; 2) biura urządzane przez osoby prywatne i 3) gminne, lub też publiczne biura.

Wartość pierwszego rodzaju biur nie może być zbyt wielką, ze względu na rozbieżność interesów stron i jest niedostateczna ze względu na to, że biura takie pośredniczą zazwyczaj tylko na rzecz członków odnośnych związków. Prywatne biura po większej części są niedogodne z tego względu, iż mają za wytyczny cel własne dochody, wobec czego bardzo często w nielitościwy sposób wyzyskują poszukujących pracy.

Widzimy więc, iż organizację pośrednictwa pracy winno wziąć na się państwo lub też gmina, albowiem one tylko są w stanie zneutralizować pośrednictwo pracy i służyć bezinteresownie właściwej swej idei.

Ojczyzną gminnych biur pracy jest Szwajcarya. Pierwsze biuro pośrednictwa pracy założone zostało w 1889 r. Teraz w Szwajcaryi znajdujemy 13 gminnych biur pracy, z których każde dzieli się na dwa oddziały: męski i kobiecy. Bieżące sprawy załatwia specjalny zarządzający, którego obowiązkiem jest: 1) badać pilnie stan ekonomiczny rynków robotniczych, 2) zawiązywać stosunki z pracodawcami i innymi biurami pracy, 3) zbierać materiały statystyczne, dotyczące pośrednictwa pracy wogóle.

Kontrola działalności biur pośrednictwa pracy znajduje się w rękach specjalnej administracyjnej komisji. Zasadniczą cechą tej komisji jest to, iż należą do niej w równej liczbie przedstawiciele robotników i pracodawców. Prawie we wszystkich biurach pracy (z wyjątkiem 2) mieszkańcy miast korzystają z pośrednictwa bezpłatnie. Robotnicy zamiejscowi płacą pewną drobną kwotę pieniędzy.

Biura pracy utrzymywane są na koszt gminy. Jak duże są wydatki na utrzymanie biur pracy, świadczy następujące dane: Zurych wydaje rocznie 15,300 fr., Bazylea — 12,500, Bern — 8,100 fr., St. Gallen — 7,800 fr. Podczas strajków biura pośrednictwa pracy pełnią swe obowiązki, ale zarazem zawiadamiają wszystkich zwracających się o pracę o powstałym strajku w danej gałęzi przemysłu.

Działalność szwajcarskich biur pracy jest bardzo owocna i obszerna. W 1908 r. zwróciły się do nich z prośbą o wskazanie pracy 71792 osoby (54366 mężczyzn, 17426 kobiet) wskazano 40125 wolnych posad.

Ostatnio poruszono w Szwajcaryi sprawę zśrodkowania i ujednostajnienia działalności biur pracy, jak również i niezbędności przyjęcia im ze strony państwa z pomocą. Już w 1894 r. prawodawcze izby szwajcarskie przyjęły następującą rezolucję: „Związkowej radzie poleca się zbadanie i określenie, w jakich rozmiarach pożądana jest pomoc związku dla społecznych biur pracy”. Badanie to trwało stosunkowo dość długo, gdyż dopiero w końcu 1907 r. Rada związkowa nadesłała do izb prawodawczych projekt prawa o uregulowaniu pośrednictwa pracy. Projekt ten rozpatrzony był ostatecznie w tym roku i przyjęty olbrzymią większością głosów.

Na zasadzie więc nowego już prawa z 1909 r. rząd związkowy szwajcarski wspomaga gminne biura pracy, o ile te odpowiadają następującym warunkom: 1) bezpłatna działalność pośrednicząca jak dla robotników, tak i pracodawców, 2) równe przedstawicielstwo robotników i przedsiębiorców w zarządzie dla osiągnięcia całkowitej neutralności i bezstronności, 3) podczas strajków i lokautów biuro musi być czynne, lecz jednocześnie obowiązane jest udzielać zainteresowanym wiadomości o powstałych zatargach, 4) biura pracy muszą brać udział w międzymiejskim, zśrodkowanym pośrednictwie pracy, przyłączając się do centralnego zarządu, 5) biura pracy muszą brać udział w układaniu stałych sprawozdań o stanie rynku robotniczego i przesyłaniu ich urzędowi statystycznemu. Pomoc szwajcarskiego rządu związkowego zasadza się na: 1) zwrocie kosztów utrzymania centralnego zarządu, 2) wspomaganie oddzielnych biur pośrednictwa pracy w rozmiarach 1/3 ich wydatków, nie więcej ogółem jak 50,000 fr. dla wszystkich biur pośrednictwa pracy razem.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Grzmisława. Jutro Ziemiślawa.

TEATR WIELKI Dziś „Moralność”, satyra L. Thomy. Początek o godzinie 8 min. 20 wieczorem.

ZEBRANIE. Jutro w lokalu własnym (Piotrkowska 108) o godz. 8 i pół wieczorem ogólne zwyczajne zebranie członków Tow. „Lutnia”.

— Jutro w lokalu własnym (Mikołajewska nr. 11) o godz. 8 wieczorem, zebranie zarządu Tow. rzemieślniczego „Lira”.

ODCZYT. Dziś w sali teatru „The Bio-Express” (Zielona nr. 2) inż. Feliks Hertzman wygłosi odczyt „O awiatyce”.

KRONIKA.

(—) Projekt samorządu w Królestwie. Sprawa samorządu w Królestwie Polskiem wchodzi w nowe stadyum, ograniczające znacznie samorząd.

«Kuryerowi Polskiemu» donoszą z pewnego źródła, że nowa redakcja projektu o samorządzie w Królestwie Polskiem, ustalona przez ministerium spraw wewnętrznych, odbiega od poprzedniego brzmienia w następujących ważniejszych punktach:

Zastrzeżono, że zakładanie szkół, kursów i innych instytucji oświatowych dokonywa się „z upoważnienia odpowiedniej władzy”; wykluczono z pod kompetencji samorządu: nadzór nad prostytucją, grzebanie ubogich, opiekę nad chorymi poza ich mieszkaniem, dostarczanie pracy, opiekę nad dziećmi. W kwestyi języka dodano uwagę, że wątpliwości rozstrzygają się podług tekstu rosyjskiego; używalność języka maoruskiego i litewskiego dozwolona jest w miastach, w których ludność maoruska i litewska przeważa nad polską.

Ze składu urzędu gubernialnego do spraw miejskich wykreślono prezesa dyrekcji szwajcarskiej Tow. kredytowego ziemskiego, utrzymano nazwę burmistrzów dla małych miasteczek bez rady miejskiej.

Prawo wyborcze po skończeniu lat 25-ciu mają tylko właściciele nieruchomości i lokatorzy, płacący w Warszawie więcej niż 360 rubli komornego, w innych miastach od 60 do 180 rubli. Kościoły, instytucje, zakłady i osoby prawne nie mają praw wyborczych; świadectwa handlowe i przemysłowe cauzusu nie dają. Kobiety mogą być zastępowane tylko przez mężów lub synów.

Wbraw poprzedniemu projektowi, wolno wybierać radnych tylko z własnej kuryi; do dawniejszych ograniczeń żydów dodano jeszcze zakaz wybierania żydów na prezesów i wiceprezesów rady miejskiej, wykreślono prawo delegowania na posiedzenia rady przedstawicieli administracji, oraz zapraszania na posiedzenia biegłych.

Są i inne liczne zmiany mniejszego znaczenia.

(—) **Trudne położenie przedziałów bawełny.** Zwyczaj cen bawełny surowej stwarza trudne warunki dla przedziałów bawełny, które z jednej strony muszą kupować surowiec po cenach bardzo drogiej, a z drugiej sprzedają wyrób po cenach, nieodpowiadających cenom surowca.

W Niemczech cena przędzy wynosi 1,86 marek; w roku ubiegłym, przy takim samym jak obecnie poziomie cen bawełny, sprzedawano przędzę po 2,20 marek za kilo. Przedziałnie obniżają płace zarobkowe w drodze ograniczania produkcji. W Anglii również ograniczono czas pracy. Prawdopodobnie przedziałnie pójdą dalej w tym kierunku, gdyż urodzaj tegoroczny bawełny nie może pokryć zapotrzebowania.

W dniu 6 b. m. odbyło się we Frankfurcie nad Menem zebranie międzynarodowego związku przedziałników i tkaczy. Stwierdzono, że podwyższenie cen bawełny obciąża konsumentów na jakie 1 miliard marek. Postanowiono dalej wezwać członków związku do możliwego ograniczenia produkcji.

(a) **Z komitetu giełdowego.** W celu wszechstronnego rozważenia sprawy projektowanych zmian, dotyczących stempowania i plombowania towarów zagranicznych oraz wzmocnienia nadzoru celnego w okręgu pogranicznym, departament dochodów celnych przy ministerjum skarbu zwołuje specjalne narady w drugiej połowie bieżącego miesiąca. Ponieważ sprawa ta bezpośrednio dotyczy interesów kupiectwa i przemysłu, departament dochodów celnych, nadsyłając odnośne dane, zwrócił się z prośbą do łódzkiego komitetu giełdowego o wydelegowanie na narady przedstawicieli komitetu z pośród kupców, prowadzących detaliczną sprzedaż towarów zagranicznych oraz z pośród fabrykantów i przemysłowców. Nazwiska delegatów przesłane być mają zaraz po dokonaniu wyboru.

(a) **Z przemysłu.** Towarzystwo akcyjne Hermanna Szlee w Łodzi w roku sprawozdawczym 1908/9 miało 1,086,972 rb. 47 kop. obrotu, czystego zysku zaś osiągnęło 87,497 rb. 58 kop. Z tego przeznaczono: na amortyzację kapitału 12,846 rb. 14 k., na kapitał zapasowy 4,000 rb., na zapłacenie podatku 7,250 rb. 78 kop., na dywidendy w stosunku 10 procent 60,000 rb., na gratyfikację dla pracowników firmy 2,955 rb., jako zasiłek dla kasy oszczędnościowej tychże pracowników 300 rb., a 145 rb. 66 kop. przeniesiono na rachunek zysków roku 1909/10.

(b) **W pogoni za groszem.** Donosiliśmy, że właściciele tkalni zarobnych zorganizowali związek, mający na celu zwolnienie się od wyzysku pośredników i dostawców osnowy na produkcję tkanin.

Związek opracował cenniki roboty z osnowy dostarczanej przez fabrykantów bez fabryk.

Ci ostatni, uważając się prawem kaduka za zwierzchników, za pracodawców tkalni zarobnych, dopatrzili się w tej działalności znamion strejku i teroru i nie zawahali się oskarżyć o te przestępstwa cały związek tkaczy zarobnych.

Jakoż nastąpiło aresztowanie prezesa związku p. Franciszka Pawłowskiego i trzech członków związku. Sprawa wyjaśniła się w ciągu dwóch dni; władze przyszły do przekonania, że ani prezes, ani też członkowie związku, nie posiadają się terorem, a tylko domagają się podniesienia wynagrodzenia za roboty tkackie, wykonane na własnych warsztatach, i uwolnili aresztowanych.

Postępek oskarżycieli znamienne światło rzuca na tutejsze stosunki i tutejszą moralność.

(a) **Nowe stowarzyszenia.** Piotrkowska komisja gubernialna do spraw stowarzyszeń i związków zarejestrowała ustawy nowopowstałych stowarzyszeń, mianowicie: tomaszowskiego Towarzystwa gimnastycznego i „Kółka rolniczego” w Łękińsku, pow. piotrkowskiego.

(a) **Liga przeciwgruźlicza.** Na wczorajszym pierwszym zebraniu zarządu Ligi przeciwgruźliczej, prezydium ukonstytuowało się w sposób

następujący: prezes adw. przys. Aleksander Babicki, b. poseł do Dumy; wiceprezes Ernest Le-onhardt, przemysłowiec; sekretarz dr. Seweryn Sterling i kasyer Henryk Fux, przemysłowiec.

Pracę postanowiono zacząć od założenia pod Łodzią sanatorium ludowego na 100 miejsc dla chorych piersiowych, bez różnicy wyznania i narodowości. Kosztorys przypuszczalny obliczono na dwieście tysięcy rubli.

Ponieważ wykonanie powyższego projektu wymaga roku do dwóch czasu, zarząd postanowił, niezależnie od projektowanego sanatorium, urządzić w mieście t. zw. „przychodnię” dla chorych gruźliczych.

Najbliższe posiedzenie zarządu odbędzie się za dwa tygodnie. Na porządku dziennym będą: 1) sprawozdanie kasowe z ofiar, które wpłynęły na sanatorium (zbieranie tych ofiar już rozpoczęto); 2) szczegółowy plan urzędzenia i budżetu „przychodni”.

Nie wątpimy, że dzień 11 października 1909 roku zapisze się niestartami głoskami w historii urzędzeń społecznych naszego miasta, w tym bowiem dniu grono ludzi, szeroko pojmujących dobro społeczne, podjęło się urzeczywistnienia tak niezbędnej dla nas instytucji, jaką jest sanatorium ludowe dla chorych płucnych.

(b) **Ze Zgromadzenia majstrów stolarskich.** Wczoraj o godzinie 4 po południu w lokalu Millera, Mikołajowska 40, pod przewodnictwem starszego majstra zgromadzenia majstrów stolarskich p. Aleksandra Kupkego odbyło się kwartalne zebranie członków tego zgromadzenia.

Po przyjęciu składek członkowskich i zapisaniu 2 uczniów, wywiązała się ożywiona dyskusja w kwestyi, czy oddawać roboty czeladnikom na dniówkę, jak się praktykuje od 3 lat, czy na sztukę.

Dyskusja ta wszakże nie doprowadziła do żadnej uchwały.

(x) **Odroczenie sesji kwartalnej.** Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że na jutro zapowiedziana sesja kwartalna cechu tokarzy, z powodu niewykończenia lokalu „Liry”, odbędzie się dopiero w następną środę d. 20 b. m. o godzinie 7 wieczorem.

(x) **Z „Lutni”.** Towarzystwo „Lutnia” otwiera swój sezon artystyczny w nadechodzącą niedzielę wieczorkiem muzyczno-dramatycznym.

Na program złożą się: gra na skrzypcach ulubieńca naszej publiczności, wirtuoza p. Alfonsa Brandta; śpiew dyrektora Alojzego Dworzaczka oraz chór męzki Lutni.

Drugą część programu wypełni krotoczwila w 1 akcie Andrzeja Marka p. t. „Bzik mojej zony” odegrana przez członków koła dramatycznego Lutni pod reżyserją p. Czarneckiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

(a) **W sprawie otwarcia nowych szkół w Aleksandrowie.** Donosiliśmy, że inspektor szkół ludowych okręgu łódzkiego pomiędzy innymi zaprojektował otwarcie 3 nowych szkół w Aleksandrowie.

Obecnie w osadzie tej istnieją 4 szkoły: 1 niemiecka z 4 nauczycielami i 3 polskie. Do szkół tych uczęszcza około 400 dzieci płci obu. Tymczasem dzieci w wieku szkolnym, jak wykazują dane statystyczne, Aleksandrów liczy z górą 600, a więc przeszło 200 dzieci nie może być przyjętych do szkółek z braku miejsca.

Wobec tego projekt inspektora o powiększeniu liczby miejsc dla uczących się, przyjęli mieszkańcy Aleksandrowa z radością. Zamiast jednak otwierania nowych szkół, powstał projekt zaprowadzenia nauczania w szkołach istniejących na dwie zmiany, mianowicie, jedna zmiana dzieci uczęszczała do południa, druga po południu. Za to nauczyciele otrzymywaliby tytułem dodatkowego wynagrodzenia 150 rb. rocznie.

Projekt taki podali Niemcy i oni też przedstawili go do uznania inspektora szkół oraz do naczelnika dyrekcji naukowej.

(a) **W sprawie otwarcia nowych szkół w powiecie brzezińskim.** Władze naukowe okręgu łódzkiego, występując z projektem otwarcia 36 nowych szkół ludowych w powiecie łódzkim, jednocześnie zaprojektowały otwarcie kilkudziesięciu takich szkół w powiecie brzezińskim.

Między innymi w Strykowie, gdzie ludność dosięga 5,000 osób, a szkoła chrześcijańska istnieje obecnie tylko jedna, władze uznały za niezbędne otworzyć 5 szkół początkowych.

(x) **Kościół w Sewastopolu.** W 1900 roku wydane zostało zezwolenie na budowę w Sewastopolu kościoła katolickiego. Kościół ten staraniem ubogiej miejscowej kolonii polskiej stanął już pod dachem, ale wiele pozostaje jeszcze do wykończenia. Dlatego komitet budowy wydelegował p. Andrzeja Strzeleckiego, wydawszy mu odpowiednie dokumenty, do Łodzi, aby tu mógł coś ukwestować. P. Strzelecki już rozpoczął kwestę.

(a) **Z Towarzystw przemysłowych.** W dniu 27 b. m., o godz. 12 w południe, odbędzie się nadzwyczajne zebranie akcjonariuszów Tow. akc. I. K. Poznańskiego, na którym będą rozpatrywane sprawy, dotyczące się Towarzystwa.

— W dniu 30 b. m., w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej pod nr. 96 odbędzie się zebranie akcjonariuszów Towar. akc. S. Czamańskiego w Łodzi, na którym zatwierdzony będzie budżet na rok 1909/10, oraz sprawozdanie za rok 1908/9, a nadto przeprowadzone będą wybory członków zarządu i komisji rewizyjnej.

(a) **Wystawa pracy kobiet i dzieci.** Komitet tymczasowy wystawy delegował na wystawę pracy kobiet w Kaliszu pp.: Grzybowską, Jankowskiego, Kwaśniewską, Charemę i Osuchowskiego, dla szczegółowego zapoznania się z częścią techniczną, administracyjną i gospodarczą wystawy, a także wejścia w stosunki z tamtejszymi wystawcami co do przyjęcia udziału w projektowanej wystawie łódzkiej. Kilku wystawców kaliskich zgodziło się chętnie na wzięcie udziału, między innymi p. d. rowa Chmielińska, inicjatorka wystawy łowickiej, wystawi swój dział pedagogiczny i ludowy, a także przyrzekła wygłosić odczyt; p. Rokicka z Kiezek wystawi wyroby tkackie włóścian — samodziały; p. Świątkowska wyroby z włosów i wiele innych. Możliwe, że zobaczymy w Łodzi piękne wyroby ręczne kaszubek pomorskich, co będzie zależało od pozwolenia przewiezienia bez cła wyrobów tych z Kalisza. Jedna z obywaterek przedstawi swe wyborne pierniki, w które będzie można zaopatrzyć się na święta.

Jutro w lokalu Towarzystwa opieki nad dziećmi (Milsza 16) odbędzie się zebranie członków komitetu Wystawy w celu podziału pracy.

(a) **Z Towarzystwa teatralnego.** Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu polskiego Towarzystwa teatralnego z udziałem budowniczych, prowadzących roboty około ukończenia prowizorycznego budynku na siedzibę teatru polskiego.

Budynek oddany być może do użytku 23 b. m. W tym dniu otwarte zostaną podwoje teatru i odbędzie się przedstawienie inauguracyjne.

(b) **Ze zgromadzenia majstrów krawieckich.** Wczoraj w lokalu „Liry” Mikołajowska 11, pod przewodnictwem starszego majstra p. Władysława Kopczyńskiego, odbyło się posiedzenie członków zgromadzenia majstrów krawieckich. Zapisano 10 uczniów, 7 czeladników, przyjęto do grona majstrów 2 mistrzynie i jednego majstra. Z powodu, iż mandat starszego majstra skończył się 1 lipca, wybory starszego majstra odbędą się na posiedzeniu w miesiącu styczniu roku przyszłego.

(a) **Pobór do wojska.** Łódzka powiatowa komisja poborowa, ogłaszając o terminie rozpoczęcia poboru do wojska, przesała do wójtów gminnych listy tych popisowych, którzy podczas poboru w roku zeszłym otrzymali prolongaty, celem pociągnięcia ich do spełnienia wojskowości w roku bieżącym.

Termin stawienia się rekrutów na punkt zborny naznaczony został na dzień 24 listopada r. b. W dniu tym rekruci winni stawić się kompletnie przygotowani do podróży do urzędu naczelnika wojskowego punktualnie o godz. 7-ej rano.

Za niestawienie się na punkt zborny w oznaczonym czasie, winni odpowiadać z mocy artykułu 388 ustawy wojskowej.

Na czas od przyjęcia do wojska, do dnia wyznaczonego na stawienie do naczelnika wojskowego, rekruci, po zaopatrzeniu ich w odpowiednie bilety, będą uwalniani.

(x) **Ze straży ogólnowej.** Zjazd delegatów 14 straży ogniowych odbędzie się w Łodzi w niedzielę dnia 17 b. m. ćwiczenia rozpoczną się o godzinie 8 rano na placu przy ulicy Karola 19.

Delegaci wszystkich VII oddziałów łódzkich zbierają się o godzinie 7 rano we wskazanym przez Zarząd miejscu skąd wyruszą razem.

(a) **O awiatyce.** Wczoraj wieczorem w teatrze «The-Bio-Express» inżynier Feliks Hertzman wygłosił odczyt o aeronautyce (aeroplany i aerostaty). Obrazy nikiące i pokazy kinematograficzne nie dopisały.

(x) **Odczyt o Słowaakim,** zapowiadany przez nas w nr. 181 i 183 „Rozwoju» zgodnie z odezwaniami Tow. krzewienia oświaty, odbył się w niedzielę. Sprawozdania podać nie mogliśmy z powodu, że T. K. O. zapomniało przysłać nam zaopiniowanie na odczyt.

(x) **Zabawa.** Komitet opiekuńczy Ochrony bałuckiej urządza zabawę obywatelską, mającą się odbyć w niedzielę dnia 17-go października r. b. w sali p. Brauna, ul. Przędzalniana № 64 (Księży Młyn).

Program zabawy: 2 komedijki «Piosnka wujaszka» i «On nie jest zazdrosny», mazur w cztery pary, śpiew p. Sielskiej, przy współudziale p. Władysława Glogiera, muzyka, tańce, confetti, poczta etc.

Początek zabawy o godz. 3-ej po południu.

(a) **Powetował sobie.** Na pensję p. Tymienieckiej przy ul. Widzewskiej przyszedł elegancko ubrany młodzieniec, prosząc o posadę nauczyciela kaligrafii i przedstawił dyplom na imię Filipowicza. Otrzymałszy odmowną odpowiedź, pożegnał się i, wychodząc, zabrał palto i parasol księdza Skrzyńskiego, prefekta tejże szkoły.

(a) **Aresztowania.** Agenci wydziału śledczego aresztowali wczoraj w ogrodzie miejskim przy ul. Dzielnej, dawno poszukiwanego bandytę Antoniego Szkoll, byłego robotnika fabryki Bennicha.

Aresztowano również wczoraj poszukiwanego złodzieja Józefa Gincła.

(h) **Drożyna mięsa.** Na targ do rzeźni miejskich w ostatnich czasach jest znaczna dostawa bydła do zabicia, lecz pomimo to ceny są wysokie; płacą po 10—11 kop. za funt żywej wagi bydła, za trzodę 14—15 kop. za funt żywej wagi.

(h) **Ceny słomy i siana** na targach trzymają się mocno. Za centnar siana, potrawu, płacą 1 rb. 50 kop. do 1 rb. 80 kop.; słoma za centnar krajowa prosta 1 rb. 60 kop., prasowana rosyjska za centnar 1 rb. 30 kop.

(h) **Alarm.** Wczoraj, o godz. 6 wieczorem, drugi oddział straży ogniowej ochotniczej zaalarmowano do fabryki Birnbauma przy ul. Mikołajewskiej № 3. Zanim jednak oddział wyruszył z domu rekwizytowego, dano znać, że ogień już ugaszony.

(a) **Nosacizna.** Przy ul. Widzewskiej № 71, koń Wojciecha Kołodziejczyka zachorował na nosaciznę. Z rozporządzenia władz weterynaryjnych konia tego zabito.

(a) **Ucieczka aresztantów.** W piątek ubiegły z więzienia przy ul. Długiej zbiegli aresztant Jan Karol Piotrowski, odbywający karę 10-miesięczną.

W czwartek, na drodze z Miechowa do Olkusza, zbiegli konwojowani przez stróżów aresztant, Leon Brzozowski, stały mieszkaniec gminy Radogoszcz.

Za zbiegami wysłano listy gończe.

(x) **Ze straży.** W czwartek, dnia 14 października, o godzinie 7 wieczorem ewakuacja sygnalistów pierwszych 4-eh oddziałów Łódzkiej straży ogniowej ochotniczej, w domu rekwizytowym III-go oddziału.

(h) **Ogień.** Dzisiaj, o godz. 11 i pół rano, zawezwano I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej i straż miejską do fabryki Abła przy ul. Mileza nr. 55. Przed przybyciem tych oddziałów ogień w suszarni ugasili robotnicy. Zapaliła się przedzą z niewiadomych powodów. Straty bardzo małe.

(a) **Kradzież.** Do kantoru Joska Joskowicza przy ul. Zachodniej nr. 86 zakradli się złodzieje i zabrali przedzę wartości 300 rb.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj ulegli: mężczyzna i dwie kobiety, z których jedną odwieziono do szpitala Poznańskich. Wszystkim trójgu doraźnej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

(p) **Na kurozce żółądka** zapadli wczoraj: na ul. Pańskiej nr. 22 Jan Leszczyński, buchalter, lat 24; na ul. Przejazd nr. 18 Józef Brconberg, handlarz, lat 18; na ul. Piótkowskiej nr. 7 Franciszka Krupecka, żona robotnika, lat 51; na ul. Konstantynowskiej róg Długiej Honorata Sztelindel, zbrojczka, lat 40 i na ul. Franciszkowskiej nr. 15 Leok Berger, tragarz, lat 38. Wszystkim doraźnej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

(p) **Przy pracy.** Na ul. Pańskiej nr. 75 Stanisław Siłczak, ślusarz, lat 16, w trybach maszyny, przy której pracował, odniósł okaleczenie prawej ręki. Rany opatrzone zostały na stacyi Pogotowia.

(p) **Krwotok.** Na ul. Staro-Zarzewskiej róg Grabowej Michalina Nowak, pracznica, lat 40, dostała niebezpiecznego żółądkowego krwotoku. Po udzieleniu jej doraźnej pomocy przez lekarza Pogotowia na miejscu

wypadku, w stanie osłabionym odwieziona została do szpitala Aleksandra.

(p) **Wypadki.**

— Na ul. Nowaka nr. 30 Adolf Siner, syn robotnika, lat 12, spadłszy z okna i piętra, uległ pęknięciu czaszki i wstrząśnieniu mózgu. Po udzieleniu mu doraźnej pomocy przez lekarza Pogotowia na miejscu wypadku, odwieziony został w stanie beznadziejnym do szpitala Anny Maryi. — Na ul. Aleksandryjskiej nr. 13 na Brandę Tweff, służącą, lat 16, spadła z wozu beczka z naftą i złamała prawą nogę. Przybyły lekarz Pogotowia, udzieliwszy jej na miejscu odpowiedniej pomocy, odwiózł ją na dalszą kurację do szpitala Poznańskich.

*

(a) **Parcelacja majątku.** Majątek Dobra, powiatu brzezińskiego, przestrzeni 18 włók, własność p. Okęckiego, został rozparcelowany. Działy po 10, 15 i 30 morgów p. Okęcki sprzedaje z wolnej ręki po 6,000 rubli za włókę wraz z budynkami i częścią inwentarza żywego.

Popyt na kupno gruntu jest wielki, osobliwie garną się do niego Niemcy okoliczni, lecz p. O. nie chce sprzedawać ziemi ojczystej Niemcom, lecz tylko Polakom katolikom.

Również odmówił sprzedaży gruntu duchownemu maryawickiemu Milkowskiemu ze Strykowa, który chciał nabyć 4 włoki.

(a) **Z Ozorkowa.** Odbyło się zebranie ogólne Stowarzyszenia «Linax Hacedek». Przewodniczył p. Dobranicki. Po odczytaniu zalegalizowanej ustawy przystąpiono do balotowania. Wybory dały wynik następujący: Na prezesa wybrano p. Wajsmanną, na wiceprezesa p. Praszkiego, na członków pp.: Rubinszteina, Boreńskiego, Kryszkę i Cederowskiego. Na zebraniu wpłynęło z ofiar rb. 600.

(h) **Za kradzież węgla.** Sąd gminny skazał stróżów stacyi Andrzejów Antoniego Derulskiego i Antoniego Ciupińskiego, po 4 miesiące więzienia za kradzież węgla z wagonów.

(h) **Znachor.** We wtorki przyjeżdża z Aleksandrowa na Bałuty znachor, który cieszy się wielkim powodzeniem wśród ludności nie oświeconej. Znachor nie tylko zażęgnywa choroby, ale nawet pisze recepty na lekarstwa. Każda taka wizyta znachora na Bałutach, daje mu dochodu około 30 rb. Na objaśnienia rozumniejszych mieszkańców ciemny lud odpowiada ironicznym uśmiechem.

(a) **Napad.** Onegdaj, na powracającego z Będkowa do wsi Bieżywody, gminy Czarnocin, Wincentego Janca, napadł na drodze mieszkaniec wspomnianej wioski, Andrzej Płachta i zadał mu kamieniom w głowę kilka lekkich ran.

(a) **Pożar w okolicy.** Onegdaj, we wsi Nowosolna, powiatu łódzkiego, w zagrodzie kolonisty Leopolda Himmla, z niewyjaśnionej dotąd przyczyny wybuchnął pożar, który pomimo usilnej akcji ratunkowej, strawił doszczętnie dom mieszkalny oraz oborę i wozownię.

Spalone budynki były ubezpieczone we wjazemną Towarzystwo ubezpieczeń Królestwa Polskiego na sumę 495 rub. Szkody w nieubezpieczonym mieniu, mianowicie w narzędziach i sprzętach, oraz w produktach żywnościowych, wynoszą około 1,000 rubli.

(a) **Listami gończemi** poszukuje piótkowski sąd okręgowy mieszkańca m. Ozorkowa, Henryka Droze, oskarżonego o kradzież dokumentów u Hamerta.

*

Loterya. Dzisiaj, jako w 2 dniu ciągnięcia 3-iej klasy 193 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główne wygrane:

10000 rb. nr. 10654.
2000 rb. nr. 1232.
1000 rb. nr. 9302.
500 rb. nr. 4356, 16682.
200 rb. nr. 1705, 1874, 1883, 4040, 8197, 13739, 21289, 21378.

Nadesłane.

Juliusz i Ludwik baronowie Heinzlowie dla uczczenia pamięci zmarłej swej matki s. p. Pauliny ofiarowali na budowę kościoła św. Stanisława Kosicki rb. 4,000 i rb. 2,000 na kościół św. Krzyża, za co szanownym ofiarodawcom składa serdeczne Bóg zapłać

Ks. K. Szmidel

Z WARSZAWY.

* **Dobremu synowi ojczyzny.**

W niedzielę na ementarzu żydowskim odbyła się podniosła uroczystość uczczenia skromnym kamieniem nagrobnym pamięci Henryka Wohla, żyda-patryoty polskiego.

Kim był Wohl, wiedziały jednostki starszego pokolenia, a po zgonie jego w r. 1907 dowiedział się ogół cały. Mimo cichego w ostatnich latach żywota, uczczono pamięć jego tłumnym orszakiem pogrzebowym, wielką liczbą wieńców, szeregiem mów na ementarzu.

W gronie kolegów powstała wówczas myśl utrwalenia pamięci o zmarłym w przyszłych pokoleniach przez postawienie mu pomnika.

Piękną myśl, dzięki ofiarności wychowawców b. Szkoły Głównej i składkom dodatkowo zbieranym, w czyn przyobleczono.

W niedzielę odbyło się odsłonięcie pomnika.

Na ementarzu, o godz. 11 przed południem zebrało się do tysiąca osób, wśród których, obok wybitnych członków gminy żydowskiej, znaleźli się przedstawiciele nauki polskiej, literatury, prasy, wielu instytucji kulturalno-społecznych z kolegami zmarłego patryoty i wychowawcami Szkoły Głównej, aby wziąć udział w uroczystości.

* **Pięćdziesięciolecie zgonu.**

W d. 13 b. m. upływa 50 lat od zgonu s. p. Antoniego Lesznowskiego, jednego z najstarszych i najzasłużniejszych dziennikarzy polskich.

Rocznica ta będzie uczczona jutro nabożeństwem żałobnym.

Tabela wygranych.

(Niourzędowa).

W 1-ym dniu ciągnięcia 3 klasy 193-iej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego.

Dnia 11 października 1909 roku wyszły następujące wygrane:

Rb. 5,000 № 4887.
Rb. 3,000 № 2169.
Rb. 1,000 № № 5864 7746.
Rb. 500 № № 2252.
Rb. 200 № № 2550 2573 5146 6853 9422 9993 11078
12352 13795 14246 15747 23328.
Rb. 30 № № 343 772 840 1924 2271 2825 3157
4345 4909 4942 5168 5672 5833 6809 10535 10800 11057
11818 12389 13139 13586 14062 15319 16320 17772 17988
18108 18264 18925 19196 20485 20528 20661 21129 22380
22855 23481.
Rb. 50 № № 12 120 45 71 98 250 97 359 417 54
581 615 18 716 69 813 80 84
1171 74 97 252 59 62 84 97 314 30 50 478 88 504
8 67 620 35 710 22 56 814 954 64
2117 18 30 55 71 218 29 67 341 504 20 26 38 603
708 27 49 73 973
3024 59 116 53 88 84 94 212 325 62 88 436 63 64
529 97 360 704 43 48 49 62 73 82 95 821 955
4028 44 72 93 171 99 236 83 321 53 433 68 604
15 763 66 83 883 907 36
5114 76 245 303 419 82 601 37 83 709 18 79 82
811 17 63 930 65 82
5175 240 68 343 80 91 428 506 14 603 18 53 88
90 96 820 87 908
7060 89 140 78 216 37 41 62 311 47 83 408 626 89
61 99 700 55 858 66 67 927 60
3021 134 42 66 86 255 333 60 77 439 536 59
714 45 58 68 820 99 933 81 99
9093 182 200 75 79 331 54 507 32 41 84 675
701 78 338 68 931
10040 57 62 63 78 78 142 240 336 98 452 99 531
38 39 601 18 89 45 701 5 9 26 30 87 807 913 23 56
11121 49 205 11 71 94 302 71 73 445 74 510 16 48
745 850 87 905 13 15
12009 27 109 11 38 197 202 18 366 68 71 522 30
606 20 26 57 748 87 827 29 42 52 95 918 27 72 76
13070 92 143 54 70 81 375 404 9 39 574 84 665
75 77 762 82 802 61 77 941 66 72 92
14003 55 95 112 208 30 45 91 829 32 47 58 75
409 518 55 80 803 34 729 88 94 95 804 40 58 948
15003 5 21 103 16 35 223 313 33 45 428 38 69 84
567 74 645 95 736 49 78 96 888 925 27 30 51 59
15038 39 75 188 90 202 30 59 78 303 34 50 64
403 527 29 72 96 618 76 90 736 99 801 34 41 49 65
81 934 47
17015 53 79 87 145 59 68 66 87 214 16 70 88 369
411 19 513 37 50 75 94 652 759 70 91 800 89 911 84
13084 155 207 75 98 302 18 46 63 90 494 540 44
51 83 613 16 23 27 62 74 790 887 932 77
19013 189 211 67 95 309 49 437 65 506 76 641
756 72 73 79 94 821 923 68
20042 88 100 215 55 569 511 23 66 77 87 605
93 712 30 50 93 856 59 924 98
21037 65 118 92 93 338 44 97 424 60 74 535 18
616 52 71 85 88 702 40 47 73 99 800 2 15 39 71 7
916 55
22140 329 345 72 81 92 447 66 75 81 94 97 18
746 96 867 953 51
23103 15 59 73 243 57 807 89 414.

Z dzielnic polskich.

KRAKÓW. Odbyla się tu uroczystość otwarcia roku w uniwersytecie Jagiellońskim. Przemawiał rektor Fierich. Ze sprawozdania dowiadujemy się, że w zeszłym roku było w uniwersytecie w półroczu zimowym 2,831 słuchaczy, w letniem 2,747.

Do Akademii handlowej zapisało się dotąd 500 słuchaczy.

LWÓW. Do użytku publicznego oddano część budującej się kolei Lwów-Podhajce. Czynny jest dotąd uczęstak: Podhajce-Wołków.

Ostatnia poczta.

— Z Wiednia donoszą: Sesyę rady państwa zwołano na dzień 20-ty b. m. Sejm czeski odroczone. Z powodu tego odroczenia „Wiener Ztg.“ pisze: Rokowania pomiędzy Niemcami a Czechami, w celu przywrócenia zdolności sejmu do pracy, rozbiły się i z tej przyczyny rząd w roku bieżącym zrobi ostatnią próbę załatwienia sprawy. Obu partjom narodowym będzie przedstawione pytanie: czy chcą przyczynić się do uwolnienia życia państwowego od nieznosnych obaw, paraliżujących je nieporozumień narodowościowych, czy chcą pracować nad rozwojem ekonomicznym, czy też pragną sporów narodowościowych bez końca? Ta nowa próba w każdym razie doprowadzi do tego wyniku, że okaże się, na kogo spada odpowiedzialność za zerwanie nowych rokowań.

— Z Berlina donoszą: Sfery rządowe zawiadomiły posłów rosyjskich z prawicy, którzy mieli przyjechać do Niemiec, w celu osłabienia wizyty posłów w Anglii, że obecność ich w Berlinie jest wielce niepożądana. Wiadomość ta wywołała wielkie wzburzenie wśród prawicowców.

— Rokowania w sprawie utworzenia Związku ekonomicznego rosyjsko-angielskiego speliły na niczem. Wybitne osobistości w Anglii oświadczyły, że przy obecnych stanach wyjątkowych, panujących w Rosji, Związek taki jest niemożliwy.

— Hiszpańskie ministerium wojny ujawnia gorączkową czynność w sprawie powiększenia sił zbrojnych w Afryce północnej. Siły te mają wynosić 125,000 ludzi.

— W piątek ubiegły w gubernii witebskiej, w pow. rzezyckim w majątku P. Hr. Wł. Potockiego spalił się dwór, w którym zamieszkiwał plenipotent tegoż majątku p. Michał Kulakowski, syn znanego w naszym mieście inżyniera p. Zdzisława Kulakowskiego. Z płomieni uratowano zaledwie papiery i kasę.

— Wybrany w Moskwie poseł Szczepkin jest dobrze znany wielu uczestnikom zjazdów polskorosyjskich. Na tych zjazdach należał do najgorliwszych popleczników idei autonomii Królestwa. Polityk światły, rozumny i zdecydowany konstytucjonalista, będzie on cenną siłą dla frakcyi kadetów w Dumie.

TELEGRAMY.

Petersburg, 11 października (P.) Wobec pewnego uspokojenia, które w ostatnich czasach zapanało w Tabrysię, rząd rosyjski postanowił odwołać z tego miasta część znajdującego się tam oddziału rosyjskiego, a mianowicie: 4 kompanie piechoty, pół kompanii saperów i baterię polową. Reszta oddziału, t. j. dwie kompanie piechoty, 4 secciny kozaków, bateria góraska i pół kompanii saperów będą odwołane, jak tylko rząd rosyjski upewni się co do trwałości przywróconego tam porządku.

Petersburg, 11 października (P.) Zarząd kolei wniósł do Dumy państwowej budżet wydatków specjalnych, wynoszących do d. 14 stycznia 1910 r. rubli 112,997,023.

Paryż, 11 października (P.) W Perigueux prezydent ministrów Briand wygłosił wielką mowę polityczną. Powiedział on, że napaści skrajnych stronnictw, tak z prawicy, jak z lewicy,

nie mogą sprowadzić go z drogi, którą kroczy. W końcu powiedział, że armia nie dopuści nigdy do zamachu na jej sławę, ani na jej byt. Gdyby podobne nieszczęście zdarzyło się przecież, to wszyscy francuzi stanęliby w obronie ukochanej ojezyny. Mowę przyjęto hucznymi oklaskami.

Bukareszt, 11 października (P.) Wczoraj w obecności króla, rodziny królewskiej i ministrów odbyło się uroczyste otwarcie przystani w Costanzy. Król zwiędził przystań i wyraził przekonanie, że Costanza w niedalekiej przyszłości będzie jednym z ważniejszych portów morza Czarnego.

Konstantynopol, 11 października (P.) Dowódca wojska w Albanii, Dżawid basza, wyjechał z oddziałem wojska z Prizrenu do Mitrowicy.

Konstantynopol, 11 października (P.) Z Dżedy donoszą, że Mahdi zbiegł do pustyni na widok przybywającej do Hodejdy eskadry tureckiej.

Konstantynopol, 11 października (P.) Ze źródeł wiarygodnych donoszą, że pomiędzy albańczykami a bułgarami górnymi wojskami doszło do zupełnego porozumienia, co do wspólnego działania w Albanii i Macedonii celem osiągnięcia autonomii.

Pekin, 11 października (P.) Do Europy wyjechała komisya dla zbadania cudzoziemskich flot wojennych, składająca się z ks. Cajsuna, brata obecnego regenta, tudzież admirała Saczenpinga.

Kijów, 11 października (P.) Urzędownie zaprzeczają tu pogłoskom, które zjawily się w dziennikach zagranicznych, jakoby w Kijowie doszło w ciągu dni ostatnich do znacznych rozruchów, przyczem były ofiary w ludziach, tudzież do pogromu żydów. Pogłoski te są fałszywe. W Kijowie panuje spokój.

Kijów, 11 października (P.) W izbie sądowej rozpoczęło się rozpoznawanie sprawy byłego naczelnika kijowskiego wydziału śledczego, Aslanowa, oraz agenta policji śledczej, Zella, oskarżonych o cały szereg przestępstw, popełnionych w czasie urzędowania. Powołano 73 świadków.

Moskwa, 11 października (P.) Według ostatecznych obliczeń, z 5,332 prawyborców I-szej kuryi zgłosiło się 2,944, z czego przyznano prawo 2,926 ciu. Otrzymali głosów: Szczepkin 1,520, Szczenkow — 1,129 i Szmakow — 272. Wybrano Szczepkina.

Moskwa, 11 października (P.) Z pierwszej kuryi miejskiej wybrano do Dumy państwowej, na miejsce po Pławace, kandydata kadetów, Szczepkina, który otrzymał, według obliczenia tymczasowego, 2,121 głosów na 2,943 głosujących.

Odessa, 11 października (P.) Na posła do Dumy z I-ej kuryi wybrano Brodskiego, postępowca, adwokata przysięgłego, izraelitę. Otrzymał on 765 głosów.

D Z I E N N E.

Petersburg, 12 października (P.) Członkami Rady państwa z wyborów od uniwersytetu wybrano rektora Borohmana, profesora Maksyma Kowalewskiego i Ozerowa.

Naczelnik m. Petersburga na zasadzie przepisów o ochronie nadzwyczajnej zawiesił wydawnictwo dziennika „Żeleznodorożnik“.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 12 października (Wł.) W rządowej fabryce karabinów wskutek nagłej rewizyi, jaka miała miejsce w tych dniach, jeden podoficer zastrzelił się. Samobójstwo to jest na tle kradzieży tajemnic państwowych. Władze dokładają starań, aby wypadek powyższy można koniecznie zatuszować.

Berlin, 12 października (Wł.) Okręt pasażerski «Krangztur» w drodze powrotnej z New-Yorku przetrwał ciężką burzę, podczas której polak Granowski został zabity na pokładzie uderzeniem o maszt.

Berlin, 12 października (Wł.) Prasa szowinistyczna podkreśla fakt gromadnego wystąpienia robotników polskich i niemieckich, zwłaszcza pruskich związków zawodowych i zapisywanie się do związku zawodowego robotników polskich,

którzy w obecnej chwili doszli do imponującej cyfry, a mianowicie 60 tysięcy członków i obracając kapitałem przeszło pół miliona marok.

Berlin, 12 października (Wł.) Na wczorajszym posiedzeniu zarządu Reichsbanku państwa niemieckiego prezes motywował konieczność znacznego podniesienia dyskonta.

Berlin, 12 października (Wł.) W mieście Guben, przy wypłacie robotniczej przyszło do sprzeczki pomiędzy robotnikiem i majstrem. Majster wydobyl rewolwer z kieszeni i ranil 5 robotników.

Berlin, 12 października (Wł.) Coraz częstsze wypadki cholery w Niemczech zaczynają szerzyć popłoch wśród ludności. W Pilzy stwierdzono znów urzędownie cholere u żony rybaka.

Berlin, 12 października (Wł.) Uchwalila wczoraj rada banku niemieckiego, aby podnieść dyskonto w banku państwa o 1%. Obecnie wynosić będzie ono 5%.

Bruksela, 14 października (Wł.) Podniesiono dyskonto z 3 na 3½ procent.

London, 12 października (Wł.) Prasa angielska donosi, że w Chinach szerzy się coraz większy niepokój z powodu regenta, który zawiadował ministerium wojny i marynarki, że zachodzi obawa poważnych rozruchów.

O F I A R Y.

Na szkołę rzemiosł.
(przy ul. Wodnej).

Wiktorowie Groszkowsey, w celu uczczenia ś. p. Teodora Chaćńskiego, 5 rb.

Ludwikowie Meylert, w celu uczczenia ś. p. Teodora Chaćńskiego, 5 rb.

Giełda warszawska.

(Telefonem).

z dnia 12 października

	žad.	ofiar.	transz.
Czeki na Berlin	46,20	—	—
4% Renta Państwowa	83,00	87,00	87,55
5% Pożyczka wewnętrzna z 1905 r.	100,75	99,75	—
5% „ z 1906 r.	100,75	99,75	—
5% Promiówki I-ej emisji	453	443	—
5% „ II-ej „	339	329	—
5% „ Szlachackie	307	297	—
4½% Listy Ziemskie Król. Polsk.	92,90	91,90	92,35
4% „	—	—	—
5% Listy zastawne m. Warszawy	95 8)	94,90	95,35
4½% „	91,10	90,10	90,55
Akcyje Lilpop, Rau i Lewonstein	—	—	53 24
„ Putkowskie	—	—	104
„ Rudzki i S-ka	—	—	540
„ Starachowice	—	—	149 1
„ Banku Handlowego w Łodzi	—	—	—
5% Listy zastawne m. Łodzi	—	—	—
4½% „	—	—	—
5% Listy m. Piotrkowa	—	—	—
Bank Handlowy w Warszawie	—	—	—

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. E.

Data.	Barometr sprawdzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
11/X 1 pp.	749.2	+13.8	74	Pn W 1	Z dnia 11/X Temperatura max. +14.2° C
11/X 9 w.	748.8	+11.4	98	Pd W 1	Temperatura min. +9.6° C.
12/X 7 r.	748.2	+12.2	99	Pd W 1	Opadu 1.9

Rozkład pociągów.

Letni od 1 maja.

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odechodzą z Łodzi: a) 12.30, b) 7.00, t) 7.20, c) 11.20, d) 2.15, e) 3.15, f) 5.00, f) 6.10, r) 6.50, g) 8.10.

Przychodzą do Łodzi: h) 4.30, p) 7.35, s) 8.45, j) 9.35, k) 10.15, l) 4.24, m) 5.25, t) 6.20, n) 8.31, u) 10.00, o) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kabliaka.

Odechodzą do Kallsza: o godz. 3.25, 12.20, 5.26, 6.36 do Warszawy: o godzinie 10.42, 12.12, 5.45.

Przychodzą z Kallsza: o godzinie 10.34, 11.57, 5.26, 9.30; z Warszawy o g. 12.10, 5.11, 6.28.

UWAGI. Godziny, wydrukowane gęstym drukiem oznaczają czas od godz. 6 wieczorem do 6 rano.

B. P.

JULIA Z BRAUMANÓW MICHAŁOWA BERGSONOWA

Zona Prezesa Zarządu Gminy Starozakonnych w Warszawie

zmarła dnia 10-go października 1909 r.

Składając hołd kobiecie wielkiego serca, wyrażamy Czcigodnemu naszemu Szefowi i pozostałej Rodzinie wyrazy głębokiego żalu i prawdziwego współczucia.

Współpracownicy firmy
„SAMUEL i MICHAŁ BERGSON“
w Łodzi i Tomaszowie.

2701

Józef Grzegorzewski

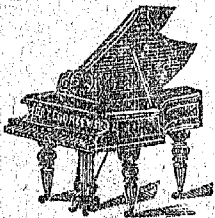
Łódź, Piotrkowska № 117.

Poleca fortepiany i pianina fabryk krajowych i zagranicznych: Steinweg, Ed. Seiler, Blüthner, Quandt, Hamilton (Ameryka), Petrof (Czechy), C. M. Schröder, Mühlbach, Becker, Rönisch, Arnold Fibiger, K. i A. Fibiger, Kerntopf i Syn i Barszczowski

oraz fisharmonie różnych fabryk.

Sprzedają za gotówkę i na raty. 2064-10

Przyjmuje się naprawy i strojenie.

Przyjmują się w zamian używane instrumenty.

Wynajem fortepianów i pianin.

Gatunek wyborowy Węgla Kostki I

dostać można w ilościach od 25 korcy

WAŁAW KOSSAKOWSKI

ul. Widzewska 50, telefon 11-21.

2054 d

Tadeusz Joteyko

udziela lekcji gry na wolonczeli i fortepianie, również teorii muzyki i kompozycji. Nawrot 23, między 7-8 wieczorem. 2007-5

Biurowe nauczycielskie Ademowiczowej
Piotrkowska 103
poleca: nauczycielki, nauczycieli różnej narodowości, nauczycielki muzyki i śpiewu, francuzki, angielski, niemiecki, freblanki, bony z szyciem, pielęgniarki i gospodynie. 2141m

Drobne ogłoszenia.

A.A.A.A. Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej (Piotrkowska № 92) poleca nauczycielki, nauczycieli różnej narodowości do lekcji i na posady stałe; freblanki-wychowawczynie, ochrojniarki, bony, gospodynie, osoby do towarzyszenia, kasyerki, ekspedientki, buchalterki. 3703-127

A! Potrzebny jest ekhoptec do rozwozenia towarów. Makowski, Potuldnia 20. 4013-1

A. Biurko damskie nowe sprzedam tanio. Nawrot 35 m. 38 obejrzeć można od 6 wieczorem. 3998-3-1

Bednarz samotny z narzędziami umiający pisać i rachować, prosi o zajęcie stałe w swym fachu lub inne; w potrzebie złoży kaucję. Oferty „Bednarz”, Kątna № 52, sklep. 3980-1

Członki drukarskie zużyte kupuje do topienia. Wiadomość w „Rozwoju” — Przejazd 8.

Człowiek, lat 48, cierpiący na umysł, nazywa się Wojciech Malk, wyszedł z domu dnia 6-go września i nie powrócił. Ktoby wiedział o nim, proszę zawiadomić żonę na ul. Ogrodowej № 24 m. 1 sien 5-ta. 4000-3-1

Dom w Zgierz, róg Paręczowskiej i Gołęziej ul., z powodu wyjazdu za 9,000 rb. do sprzedania. 3945-4-3

Dwa maszynistów z egzaminacyjnymi świadectwami, obznani z elektrotechniką i glicer (zagraniczn) poszukują zajęcia. Dzielna 11 m. 29. 3954-3-3

Do sprzedania jatka rzeźnicza z całym urządzeniem. Ulica Andrzejka № 16. 4005-3-1

Doswiadczony korepetytor przyśpasabia do wszystkich klas gimnazjum, oraz na świadectwa. Wiadomość Dzielna 40, m. 1 od g. 7-8. 1545

Kredens, szafa, maszyna do szycia i inne przedmioty domowe do sprzedania zaraz Piotrkowska 79 m. 11. 3930-3-2

Młoda panienka poszukuje pokoju z oddzielnym wejściem. Zawiadomienia Wschodnia Hotel „Stein” № 17. 3995-1

Niemka inteligentna z dobrej rodziny, posiadająca również język polski, poszukuje jakiegoś miejsca pracy. Wschodnia Hotel „Stein” № 17. 3997-1

Młoda osoba, dobrze obeznana z prowadzeniem handlu w sklepach kolonialnych, poszukuje posady w sklepie galanteryjnym lub kasyerki. Kaucya na żądanie Oferty można składać w „Rozwoju”. 4012-3-1

Mamka ze starszym pokarmem potrzebna. Spacerowa 21, Kornarzewscy. 4003-1

Nauczycielka z patentem szkół początkowych, z czteroklasowym wykształceniem, poszukuje posady lub korepetycji. Wiadomość: ulica Główna 38 m. 14. 3638

Obiady na świeżem masle w domu prywatnym. Tamże 2 duże draceny do sprzedania. Ulica Wólczańska № 139 m. 22. 3958-3-2

Potrzebna bufatowa. Wiadomość w kawiarni. Nawrot № 17. 3963-3-2

Pokój z kuchnią potrzebny od 1 listopada. Oferty w Administracji „Rozwoju” dla K. 3955-6-3

Potrzebny pezen do handlu z praktyką. Wiadomość E. Bogdanski, Dzielna 30 3934-3-3

Potrzebna zdoina prasowaczka do pralni. Ulica Piotrkowska № 243 m. B. 3985-1

Panna potrzebna do sklepu za kasyerkę. Pensyi 8 rubli miesięcznie i całkowite utrzymanie z mieszkaniem. Wymagalna kaucya 100 rubli. Wiadomość Ceglarniana 85 m. 12 od 10 rano. 3936-1

Pomieszczenie z całodziennym utrzymaniem dla inteligentnej kobiety, pracującej poza domem. Wiadomość w „Rozwoju”. 4006-2-1

Potrzebny zaraz uczeń już obeznany w branży kolonialno-winnej ze świadectwami. Wiadomość u K. Wolskiego, Korstanynowska № 8. 4015-1

Przybłąkała się jamnica. Po zwróceniu kosztów można odebrać: Piotrkowska 115 m. 16. 3976-2-2

Przybłąkał się pies duży, rasy biały, uszy żółte, z obrozą. Odebrać można ulica Piotrkowska № 255 m. 38. F. Gryglewski. 3983-1

Robotnik, obeznany z prasą ręczną, może się zgłosić na ul. Zachodnią 20, apretura ponoczo W. Jacobsona. 3984-2-1

Sprzedam jedwabno pinczerki, różne meble. Szkolna 13-15. 4007-2-1

Sklep kolonialno-gstrybucyjny zaraz do sprzedania. Wiadomość róg Lipowej i Benedykta. 3970-3-2

Sklep rzeźniczy z urządzeniem. Sz powodu kupna restauracji zaraz do sprzedania. Wiadomość Karolew № 4 w piwniarni. Lytkego. 3943-3-3

Sklep kolonialny z powodu wyjazdu do sprzedania. Zakątna № 80. 3972-3-3

Wyuczam haftu białego, kolorowego, kościelnego i rysunku monogramów. Także lekcje wieczorowe. Ceny przystępne. Piotrkowska 115 m. 7 Anna Kowalczyńska. 3957-3-3

Waga wagonowa używana potrzebna do fabryki. Oferty pocztą, Hempel, Chęciny, guberniecka. 3900p3w3

Warsztat slusarski z powodu zmiany interesu zaraz do sprzedania. Wiadomość ul. Miłkołajewska № 64, do godz. 12. 3883-3-3

Z powodu zmiany interesu sprzeda kawiarnię z całym urządzeniem i bilardem zaraz lub od 1 stycznia. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 3929-5-4

Zgubiono dnia 9 b. m. o g. 11 rano rb. 100. Łaskawego znalazcę uprasza się o oddanie biednemu robotnikowi w Nowej Mani № 8. Dąbrowakiemu 3965-2-2

3000 dachówek tanio do sprzedania. Wiadomość w sklepie F. Walenta, Kątna nr 52. 3971-3-1

Zagubione dokumenty.

Ciszewski Michał zgubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Allarta. 3989-3-1

Kowalski Teofil zgubił książeczkę legitymacyjną, wydaną z magistratu łódzkiego. 3982-3-1

Justyński Feliks zgubił kwit od książeczki legitymacyjnej, wydany z fabryki Silbersteina. 3959-3-2

Kujawski Antoni zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Wiercieckiego. 3956-3-3

Miezarzek Antoni zgubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Stilda. 4001-3-1

Mikulski Teodor zgubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Braun i Gurewicz. 3990-3-1

Michałowi Kubickiemu zaginał kwit od paszportu, wydany z fabryki Goyera. 3974-3-2

Matuszewski Antoni zgubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Toronczyka. 3964-3-2

Pawłowski Stefan zgubił paszport i bilet zielony, wydany z Piotrkowa, oraz świadectwo z fabryki Leonarda. Odniesie Nowe Choiny ulica Müllera № 29 dom Wolla. 3973-3-2

Sawolcer Emma zgubiła kwit od paszportu, wydany z fabryki Karola Granicha. 3951-3-3

Zaginały 2 kwity od paszportu na imię Maryanny i Stanisławy Słodzińskich, wydane z fabryki Milera. 4008-3-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Michała Pola, wydany z fabryki F. W. Szwelkerta. 3981-3-1

Zaginał paszport na imię Mosie Frohma Kępińskiego, wydany z gminy Bełchatów, pow. piotrkowskiego. 3993-3-1

Zaginała karta od paszportu, wydana z fabryki Heinza i Kunitzera w Widzewie, na imię Maryanny Kamińskiej. 3938-3-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Maryanny Kędzierowskiej, wydany z fabryki Ginsberga. 3999-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Feliksa Mickiewicza, wydany z fabryki W. Szwelkerta. 3992-3-1

Zaginał paszport na imię Jana Mądrego, wydany z Brzezina. 3987-3-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Józefa Pituch, wydany z fabryki Desurmonta. 4004-1

Zgubiono paszport na imię Franciszka Dukiewicz, wydany z pow. łódzkiego, gub. warszawskiej. 4010-3-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Franciszka Talara, wydany z fabryki Ajzenbrauna. 4002-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Karola Guca, wydany z fabryki Zelberta. 4014-3-1

Zaginał kwit od paszportu na imię Piotra Zemanko, wydany z fabryki Fuksa. 4009-1

Zaginał paszport na imię Kuchli Szaltan, wydany z osady i gminy Izbic, gubernii kaliskiej. 4011-3-1

Zaginał paszport zagraniczny austro-węgierski na imię Józefa Mroza ze wsi Chuta. Znalezając uprasza się o oddanie: Pabianice, ul. Złota № 389. 3968-3-2

Zaginał kwit od paszportu na imię Józefa Karpińskiego, wydany z fabryki Stillera i Biel-szowskiego. 3972-3-3

Zaginała karta od paszportu, wydana z fabryki A. Förtera na imię Teodora Szeske. 3971-3-2

Zaginał kwit od paszportu na imię Maryi Rakowskiej, wydany z fabryki Birnbauma i S. Kl. 3966-3-2

Zaginała karta od paszportu, wydana z elektrowni miejskiej na imię Jana Zelawskiego. 3969-3-2

Zaginał paszport na imię Władysława Nowakowskiego, wydany z gminy Gostków. 3943-3-3

Zaginał kwit od paszportu na imię Emilii Cymerman, wydany z fabryki Hontzia. 3855-3-3

ODEON

Przejazd 2
róg Piotrkowskiej.

2199-2

We wtorki i czwartki każdego tygodnia
od 4-ej do 6-ej po południu

Przedstawiamy

specjalnie
dla młodzieży.

Piotrkowskie Towarzystwo Dobroczynności dla chrześcijan
podobnie jak i w roku zeszłym, wyda **KALENDARZ informacyjno-literacki** na rok 1910. Ogłoszenia podawać można do 1-go listopada r. b. po cenie: za stronice na okładce i papierze kolorowym po 10 rb.; w środku — 5 rb.; za pół strony — 3 rb.; za ówiarę strony — 2 rb. Ogłoszenia w części kalendarzowej po 2 rb. 2198

Komitet Organizacyjny
Tow. „SANITAS”

zawiadamia niniejszem, że Towarzystwo w ciągu b. m. rozpocznie swe czynności i uprasza pp. udziałowców, by z wplatą zaległych rat w własnym interesie pośpieszyć raczyli.

Pismienne zamówienia na wywózkę z oznaczeniem terminu wysyłać należy, po opłaceniu 3-ch rat, do Towarzystwa „Sanitas”, Dzielna 13. 2200-1

Kapusta biała do sprzedania

Sprzedaje się na kopy i pudy. — Poleca Zakład Ogrodniczy **Franciszka Wiesnera**
Łódź-Karolew, ulica Towarowa № 9, obok rzeźni miejskiej. 2197-3-1

Sąd Okręgowy w Piotrkowie

wyrokiem z dnia 25 września (8 października) 1909 roku postanowił ogłosić upadłość firmy łódzkiej «Gliksman i Bender» w osobach współwłaścicieli tejże Izraela Gliksmana i Markusa Bendera, licząc początek upadłości w obecnym stanie sprawy od 2 (15) czerwca 1908 roku; opieczętować majątek upadłej firmy i osobisty majątek Izraela Gliksmana i Markusa Bendera, gdziekolwiek znajdować się będzie; względem upadłych Izraela Gliksmana i Markusa Bendera zastosować przymus osobisty w więzieniu dla dłużników w Warszawie; kuratorem upadłości mianować adwokata przysięgłego Stanisławskiego, sędzią zaś komisarzem członka sądu N. F. Troickiego; wyrok ogłosić sposobem przepisany i opatrzyć rygiorem natychmiastowej wykonalności.

Wskutek tego wszystkie osoby urzędowe i prywatne obowiązane są zameldować kuratorowi Adamowi Stanisławskiemu, adwokatowi przysięgiemu w Łodzi (Nowy Rynek № 9) lub Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie o wszelkich swych pretensjach do upadłych, jako też złożyć do rąk tegoż kuratora za jego pokwitowaniem wszelkie sumy i należności, oraz wszelki inny majątek, od nich na rzecz upadłości przypadające lub znajdujące się w ich posiadaniu.

Kurator upadłości
ADAM STANISŁAWSKI
adwokat przysięgły
(w Łodzi, Nowy Rynek № 9).

Sędzia komisarz upadłości firmy łódzkiej Gliksman i Bender, N. F. Troicki, wzywa wierzycieli upadłości, aby w d. 9 (22) października 1909 roku o godz. 10 rano stawili się osobiście lub przez pełnomocników w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie z dowodami, usprawiedliwiającymi ich pretensje do masy, celem wysłuchania sprawozdania kuratora i wyboru kandydatów na syndyków tymczasowych.

Za zgodność kurator upadłości
ADAM STANISŁAWSKI
adwokat przysięgły.

2203

Migreno-Nervosin
natychmiast usuwa bóle głowy i migrenę. Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Zadać w aptekach i skł. aptecz. tylko **oryginalnych** proszków po 10 k. szt. — Pudełko 1.20 k. Główn. skł. Tow. Akc. L. Spliss i Syn. 645r100

Sprzedaj maszyn Singera do szycia
Bębnowa rb. 40
Pierścieniowa „35
Duży wybór i na raty.
Łódź, Konstantynowska № 7. 2174-3

OPISKI NIEZŁYKI KORBENIEM
NIWALEIN 35M
WYKONANO W FABRYCE
WŁÓKNY W PIOTRKOWIE

1159-50-48

NADZWYCZAJNA OKAZJA !!!!!

Ażebym przystępnie każdemu nabyć trwałe, z dobrych materiałów, a pomimo to taniej garderoby, wystawiamy na sprzedaż tylko przez

dwa tygodnie

do 120 zimowych palt
do 100 zimowych garniturów
do 50 jesiennych palt
do 70 ubrań uczniowskich
do 80 par spodni etc.

po cenie niższej do 25%

Każde kupno jest oszczędnością!

Korzystajcie z okazji! Tylko 2 tygodnie!

Specjalny magazyn ubiorów :: męskich, uczniowskich :: i dziecięcych

R. Einbaum & G. Schulz
Piotrkowska № 97

PASTA DO OBUWIA

IMPERIALIN

jest najlepszym środkiem do czyszczenia i konserwowania obuwia. — Dostać można we wszystkich większych handlach. Do każdego pudełka dodaje się **gratis nacie raczkę filcową.**

1405-25-25

Nauczyciel

udziela korepetycji przygotowuje do szkół i na świadectwa. Wiadomość Mikołajewska № 34 m. 46 od 7 do 8 wieczorem. 2176-3-2

EGZYSTUJĄCA OD LAT 17 W ŁODZI

Pracownia haftów
i ZNACZENIA BIELIZNY
D. Mazurkiewiczowej

Przejazd 12 m. 14,

w podwórzu, w oficynie II piętro przyjmuje wszelkie roboty w zakresie haftu wchodzące, wykonywa takowe starannie, na czas oznaczony, po możliwie niskich cenach.

Przyjmuje się uczenie.

W OFICYJNIE 2-go PIĘTRO.

4-ro klasowa szkoła
J. RADWAŃSKIEGO
Cegielniana II.

przysposabia na świadectwa nauczycielskie i inne. 2153-6-3

Potrzebna zdolna
podręczna

do bielizny (chrześc.), szyjęcej dobrze na maszynie do Madame Annote, ul. Piotrkowska № 107, m. 9. 2185-3-2

Instrument

tenor blaszany, zgubiono w nocy z środy na czwartek, przechodząc od ul. Główniej do Górnego Rynku. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem na ulicy Nowo-Zarzewskiej № 53-1. 2171-1

Sklep spożywczo-dystrybucyjny pod firmą „Spółka komandytowa” przy ulicy Tarowej № 42 jest do sprzedania. Kto by go chciał nabyć może się zgłosić do Spółki od 8 do 10 wiecz. do zarządu albo najlepiej może się dowiedzieć: ul. Targowa nr. 43 m. 18. 2183-3-2

Jest do wydzierżawienia
polowanie

na 540-tu morgach. Wiadomości udzieli Błaszczowski, Skwerowa № 20 m. 12. 2196-3-1

W sobotę, 9 października
zaginął pies (wyżeł)

biały, z brązowymi uszami. Odprowadzić proszę za nagrodą 5 rubli na ul. Kamienną nr. 10, drugie piętro. 2195-3-1

DOM drewniany z oficyną murowaną i ogrodem owocowym w Nowych Chojnach w pobliżu przystanku kolei obwodowej, jest do sprzedania. Oglądać można codziennie po południu. Blizsza wiadomość w składzie fartuchów Adolfa Kubka przy ulicy Piotrkowskiej № 284, róg Górnego Rynku. 2202-3-1

Pracownia Gorsetów

dawniej Mikołajowska 53
NATALII KĘDZIERSKIEJ
przyjmuje obstalanki i reperacje.
1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Przysposabiam

do różnych średnich zakładów naukowych. Udzielam korepetycji wszystkim przedmiotów. Lekcje dla osób starszych. Chlubne świadectwa z ostatnich miejsc. Przejazd 12 m. 10. 2087-3-3

Co Pomaga

KRAŹKI NA ODCISKI
„RYSZARD”

D-ra Henryka Wildta
Warszawa. — Zadać wszędzie. Wystrzegaj się naśladownictw.

Magazyn OBUWIA

Ant. PRUSKIEGO

poloca obuwie damskie, męskie i dziecięce, znane ze swej dobrotliwej i trwałości; przyjmuje wszelkie obstalunki i reperacje. Ceny niskie.

Warszlat przy sklepie. — Łódź,
PIOTRKOWSKA 118. 1504-3-2

Towarzystwo Akcyjne

„ZGORZELICKIEJ FABRYKI MASZYN I ODLEWNI“

w Zgorzelicach.

Motory do gazu ssanego

na antracyt, koks, węgiel brunatny, torf i drzewo.

Generalne Przedstawicielstwo na Królestwo Polskie oraz gub. Grodzieńską

HORDLICZKA i STAMIROWSKI

Łódź.

1918—d

W PABIANICACH w sali Hegenbarta odbędzie się we wtorek, dn. 12-go b. m., o godz. 8 wiecz. **ODCZYT „O RADIUM“** z doświadczeniami fizyka p. H. Szefflera.

Szczegóły w afiszach. Bilety nabywać można w księgarni p. Rembertowicza i w restauracji Hegenbarta. 2182-3 25% zysku na rzecz Pabianick. Chrześ. T-wa Dobr.

Fosfatyna Faliara

przyjemny pokarm najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odłączania od piersi i w okresie rośnięcia. Ułatwia zabkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości. Sprzedaj w składkach aptecznych i aptekach.

Ostrzegamy przed naśladowstwami. 1828-20-9

Szkoła Rysunkowa

JERZEGO LEMANA.

Nauka rysunków, malarstwa, rzeźby, rysunków technicznych, historii sztuki i perspektywy.

Przy szkole jest specjalny kurs dla nauczycieli i nauczycielek, oraz kurs rysunków ręcznych i technicznych dla rzemieślników dwa razy tygodniowo od 8-ej do 10-ej wieczorem.

Zapisy przyjmują się codziennie od godziny 4-ej do 5-ej i od 8-ej do 10-ej wieczorem. 2165

SPACEROWA № 37, m. 13.

Powrócił
Dr. Ark. Goldenberg
przyjmuje tylko od 2-ej do 4-ej.
Piotrkowska 115. 1812r

Dr. Wacław Bernard
przeprawił się na ulicę **BENEDYKTA № 9.**
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
(8¹/₂-12 r. 1 5-7¹/₂ pp., panele od 4-5). 1761-r

Dr. Stanisł. Piakarski
przeprawił się na ul. **PIOTRKOWSKA № 115**
choroby weneryczne i skórne
przyj. od 9-10 r. i od 5-7 w. 1831r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8-11 r. od 2¹/₂-4 pp. i od 7¹/₂-9 w. 1426r

Dr. H. Szumacher
choroby weneryczne i skórne
Mawrot 2
przyjmuje od 8-10¹/₂, i od 6-8 Po poł., panie od 5-6. W niedziele i święta od 8-1 r. 637r

Lekarz-Dentysta DĄBROWSKI
mieszka: **Piotrkowska 97.**
1836r-

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów **L. Falka, Z. Golca, M. Jelnickiego**
WÓLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż wibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw. Godziny przyjęć od 8-9 r., od 11¹/₂-14 pp. i od 7-8; w niedziele i święta od 8-10 rano i od 12¹/₂ do 1¹/₂ po południu. 2145r

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych oraz niemocy pociowej
Dr. SŁ. LEWKOWICZ
powrócił.
Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
Badanie krwi przy syphilis.
Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9-1 i od 6-8 w., w niedziele od 9-3. Dla pań od 5-6 wiecz 114r

Dr. L. KLACZKIN
Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746-r

Dr. Jan Pieniążak
przeprawił się na **Piotrkowską № 120.**
1950--d--

Dr. Ignatiew
Specjalista chorób uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 11-12 rano i od 5-8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10-1 w południe. 1054r

Dr. S. KANTOR
Specjalista chorób skórnych (włosów), wenerycznych (syphilis) i niemocy pociowej.
Krótka № 4.
Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-9 wiecz., panie od 5-6 pp. 1816

Dr. H. Sadkowski
asystent C. W. Uniwersytetu
przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
Dzielnia № 3.
od 5 do 7-ej 2150-r

Dr. med. Z. Golc
chor. skórne i wenerycz.
PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych
Przyjmuje codziennie od 8-1 w południe i od 4-8 wieczorem; w niedziele i święta od 9-2 w poł.
Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
ulica Średnia № 8.
149r

Dr. S. SZNITKIND
Średnia № 2
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Leczenie elektrycznością i masażem
Przyjmuje od g. 8-11 rano.
od 5-8¹/₂ wiecz. 469-r

Dr. M. Papierny
Akuszerya i choroby kobiece,
b. ordynator warsz. kliniki akusz.
Przyjmuje do 10 r. i od 4¹/₂-6¹/₂ po poł. Południowa 23. 485r

Dr. E. Sonnenberg
Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11-1 i 4-7 w. 79r

Dr. Józef Michalski
OKULISTA
przeprawił się na ul. **Piotrkowską № 88, II piętr.**
Godziny przyjęć: od 9-10 rano i od 4-7 po poł. 2166

Dr. D. Helman
POWRÓCIŁ.
Specjalista chorób uszu, nosa, krtani i gardła.
Przyjmuje od godz. 10-12 r. i od 5-7 w. **MIKOŁAJEWSKA 4,** obok Dzielnia. 762

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów
i Jamy ustnej
teraz: ulica Piotrkowska 133.
2651r

Dr. A. STEINBERG
BENEDYKTA Nr. 3
Zakład Ortopedyczno-Gimnastyczny (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i t. p.). Leczenie masażem (wibracja), elektrycznością (usuwanie włosów z twarzy za pomocą elektrolyzy). **Gabinet Roentgenowski,** (leczenie promieniami Roentgena exantmy, lupus'u, favus'u i t. p.)
Leczenie prądami elektrycznymi wysokiego napięcia (d'arsonwalizacja), choroby cukrowej, otyłość, zwapienia naczyń, podagry, arthritus etc. Leczenie gorącym powietrzem i światłem (czerwonym i fioletowym) chorób stawów, mięśni, neuralgii etc. etc. 1280-r

Potrzebni kotlarze
na żelazną robotę
Wiadomość Słowiańska № 30,
Bork. 7:72-3-3